

৭৭ সংখ্যক বৰ্ষপূৰ্তিত আকাশবাণী গুৱাহাটী

ড° কৰুণা মোহন শৰ্মা

১৯৪৮ চনৰ আজিৰ দিনটোতে আকাশবাণীৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ দ্বাৰা অসমৰ ৰাইজৰ বাবে শুভাৰম্ভ হৈছিল এটা নতুন যুগৰ। ১৯৪৭ চনত দেশে স্বাধীনতা লাভ কৰা সময়ৰ পৰাই ভাৰতৰ জনগণৰ মনত নব-নবোন্মেষৰ উদয় হৈছিল। তেনে উদ্দীপনাময় উৎসাহে অসমৰ জনসাধাৰণৰ মনো চুই গৈছিল। ন ন সৃষ্টিশীল চিন্তাৰ ভিতৰত অসমত এটি অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ অভिलाসেও প্ৰাধান্য লাভ কৰিছিল। অসমৰ সেই সময়ৰ ‘প্ৰধানমন্ত্ৰী’ গোপীনাথ বৰদলৈয়ে ভাৰত চৰকাৰৰ মন্ত্ৰী চৰ্দাৰ বল্লভ ভাই পেটেলক উত্তৰপূৰ্বাঞ্চলত আকাশবাণীৰ কেন্দ্ৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়টো অৱগত কৰি কেন্দ্ৰ এটা স্থাপন কৰিবলৈ মন্ত্ৰী গৰাকীক সৈমান কৰিছিল। ফলশ্ৰুতিত অসমৰ সেই সময়ৰ ৰাজধানী শ্বিলঙত এটা আৰু গুৱাহাটীত আন এটা কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰি দুয়োটা কেন্দ্ৰ টেলিফোনৰ তাঁৰেৰে সংযোগ কৰি অসমৰ অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰটোৰ নাম ৰখা হৈছিল ‘শ্বিলং গুৱাহাটী কেন্দ্ৰ’। কেন্দ্ৰটোৰ প্ৰথম গৰাকী সঞ্চালক আছিল মিছ মেহৰা মাছানী। ১৯৪৮ চনৰ পহিলা জুলাইত শ্বিলঙত গোপীনাথ বৰদলৈয়ে আৰু গুৱাহাটীত স্বাধীনতা সংগ্ৰামী মৌলনা মহম্মদ তৈয়বুল্লাই আনুষ্ঠানিক ভাৱে উদ্বোধন কৰিছিল কেন্দ্ৰ দুটা। ১৯৪৮ চনৰ জুলাই মাহৰ প্ৰথম দিন — অসমবাসীৰ বাবে অনাতাঁৰ সেৱাৰ এটি ঐতিহাসিক ক্ষণ। উদ্বোধনীৰ দিনা কিছু সংখ্যক প্ৰতিবাদী অসমীয়াই ৰাষ্ট্ৰীয় সঙ্গীতত অসমৰ নাম উল্লেখ নথকাত ‘জন গণ মন অধি নায়ক জয়হে’ গানৰ সলনি ‘অ’ মোৰ আপনাৰ দেশ’ গীতেৰেহে কেন্দ্ৰ উদ্বোধন কৰিবলৈ প্ৰতিবাদৰ ধ্বনি তুলিছিল যদিও অনেক জনৰ প্ৰচেষ্টাত প্ৰতিবাদ বন্ধ হ’ল আৰু সেই সময়ৰ জনপ্ৰিয় অভিনেত্ৰী জ্ঞানদা কাকতিয়ে শ্বিলঙৰ ষ্টুডিঅ’ত ‘এয়া আকাশবাণী শ্বিলং গুৱাহাটী’ — প্ৰথম ঘোষণাৰে অসমত অনাতাঁৰ প্ৰচাৰণ সেৱাৰ শুভাৰম্ভ কৰিছিল। সেই সময়ত কেন্দ্ৰটোৰ ষ্টুডিঅ’ আছিল মাথোন দুটা। সেই বাবে গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ পৰা কেইটামান অনুষ্ঠান প্ৰচাৰ হলে পৰৱৰ্তী অনুষ্ঠান শ্বিলং কেন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰচাৰ হৈছিল। দুয়োটা কেন্দ্ৰৰ মাজত সংযোগ সম্ভৱ হৈছিল একমাত্ৰ টেলিফোন লাইনেৰেহে। কেন্দ্ৰ সঞ্চালকে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল শ্বিলং কেন্দ্ৰত আৰু গুৱাহাটী কেন্দ্ৰ পৰিচালিত হৈছিল গুৱাহাটীস্থ এগৰাকী উপ পৰিদৰ্শকৰ দ্বাৰা। প্ৰায় পাঁচটা বছৰ এই ধৰণেই শ্বিলং গুৱাহাটী কেন্দ্ৰই সেৱা আগবঢ়াইছিল যদিও পিছলৈ অৰ্থাৎ ১৯৫৩ চনৰ শেষ ভাগত শ্বিলঙৰ পৰা সঞ্চালকৰ কাৰ্যালয় গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ চৌহদলৈ আহে আৰু লগে লগে পূৰ্বৰ এক কিলোৱাট শক্তি সম্পন্ন মিডিয়াম ওৱেভৰ প্ৰেৰণ যন্ত্ৰ দহ কিলোৱাটলৈ বৃদ্ধি কৰা হয়। অধিক শক্তি সম্পন্ন মিডিয়াম ওৱেভৰ প্ৰেৰণ যন্ত্ৰ গুৱাহাটীৰ পশ্চিম প্ৰান্তৰ জালুকবাৰীত স্থাপন কৰা হয়। বৰ্তমান এই প্ৰেৰণ যন্ত্ৰৰ ক্ষমতা এশ কিলোৱাটলৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে। প্ৰেৰণ যন্ত্ৰৰ ক্ষমতা বৃদ্ধিৰ লগে লগে আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ অনুষ্ঠানৰ প্ৰচাৰ দূৰণিৰ অধিক অঞ্চললৈ সম্প্ৰচাৰিত হৈছে। পোন প্ৰথমতে গুৱাহাটীৰ উজান বজাৰৰ লতাশিল খেল পথাৰৰ সমীপবৰ্তী কমিছনাৰৰ পুৰণি ডাক বঙলাত অস্থায়ী ভাবে স্থাপিত ষ্টুডিঅ’ ৰ পৰাই কেন্দ্ৰটোৰ অনুষ্ঠান প্ৰচাৰ গৈছিল। পিছলৈ চানমাৰীত নিৰ্মাণৰ সকলো কাম শেষ হৈ উঠাৰ পাছত ১৯৫৭ চনৰ মে মাহত কেন্দ্ৰটোই চানমাৰীৰ স্থায়ী গৃহৰ পৰা সেৱা আগবঢ়ায়। স্মৰ্তব্য যে আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ প্ৰথম গৰাকী অসমীয়া সঞ্চালক আছিল উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ সন্তান উৰেইদুল লতিফ বৰুৱা — চমুকৈ ‘ইউ এল বৰুৱা’। পিছলৈ তেঁও আকাশবাণীৰ সঞ্চালক প্ৰধানৰ শীৰ্ষ পদবীত অধিষ্ঠিত হৈছিল। বীৰেণ ফুকন, সত্য প্ৰসাদ বৰুৱা, ভূপেন হাজৰিকা, চৈয়দ আব্দুল মালিক, ৰৌশনাৰা খাতুন, কমল নাৰায়ণ চৌধুৰী, পুৰুষোত্তম দাস, নাৰায়ণ বেজবৰুৱা, মৃগেন ৰায়চৌধুৰী, ফণী তালুকদাৰ, অবনী কুমাৰ দাস, কীৰ্তিনাথ হাজৰিকা, মহেশ্বৰ নেওঁগ, নয়াৰঞ্জন বৰা, পদ্ম বৰকটকী, শিৱ প্ৰসাদ ভট্টাচাৰ্য, ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা, নীৰা ডোথ্ৰা, পদ্ম বৰা, নেকিব আহমেদ ইত্যাদি বৰেণ্য সকলৰ কোনো কোনো গৰাকী অনুষ্ঠানৰ পৰিকল্পনা আৰু নিবেদনৰ সৈতে আৰু কোনো কোনো জন বাতৰি বিভাগৰ আৰম্ভণীৰ বিষয়া আছিল। সেই সময়ত আকাশবাণীৰ সকলো অনুষ্ঠানৰ ‘লাইভ’ সম্প্ৰচাৰ হৈছিল। এনেকি ‘চাউণ্ড এফেক্টো’ লাইভ ষ্টুডিঅ’তে কৃত্ৰিম ভাবে সৃষ্টি কৰা হৈছিল। ১৯৬২ চনৰ চীনৰ যুদ্ধ, ১৯৬৫ চনৰ পাকিস্তানৰ যুদ্ধ আৰু ১৯৭১ চনৰ পাক - বাংলাদেশৰ যুদ্ধৰ সময়তো আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰই বহন কৰিছিল গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা। সত্যপ্ৰসাদ বৰুৱা ৰচিত ‘ধৰালৈ যিদিনা নামিব সৰগ’ নাটক খনেই আছিল শ্বিলং গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰচাৰিত প্ৰথম খন নাটক।

আকাশবাণী গুৱাহাটীয়ে ৰূপান্তৰৰ সুদীৰ্ঘ বাটেদি আহি ‘লাইভ ব্ৰডকাষ্ট’ ৰ পৰা বাণীবন্ধনেৰে সম্প্ৰচাৰ, ‘টাৰ্গ টেবুল’ত ‘এল পি’ ৰেকৰ্ড বজোৱাৰ পৰা কম্পিউটাৰৰ দ্বাৰা ডিজিটেল পদ্ধতিত অনুষ্ঠানৰ সম্প্ৰচাৰ আৰু শেহতীয়াকৈ ইণ্টাৰনেটৰ উদ্ভাৱন হোৱাত নিত্য নতুন আধুনিক বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে কেন্দ্ৰটোৰ পৰা শ্ৰোতালৈ অনুষ্ঠান নিবেদন কৰা হৈছে। আকাশবাণীৰ নিজস্ব ‘এ প’টো অনুষ্ঠান সুস্পষ্টকৈ উপলব্ধ হোৱাত শ্ৰোতাৰ বৃহৎ অংশ ৰেডিঅ’ই সামৰি লৈছে। ষ্টুডিঅ’ৰ বাহিৰৰ অনুষ্ঠান বাণী বন্ধনৰ ক্ষেত্ৰতো তাহানিৰ গধুৰ ‘মেলট্ৰন ৰেকৰ্ডাৰ’ৰ সলনি এতিয়া অত্যাধুনিক ‘পোৰ্টেবল ৰেকৰ্ডাৰ’ বাণীবন্ধন সহজ কৰি তুলিছে। জন্ম লগতে কেন্দ্ৰটোলৈ আহি অনেক প্ৰতিভাবান ব্যক্তিয়ে ভিন ভিন অনুষ্ঠানৰ পৰিকল্পনা আৰু সম্প্ৰচাৰ কৰি গ’ল। কেন্দ্ৰটোক

নতুনত্ব দিবলৈ নতুন সম্প্রচারক (ব্রডকাষ্টাৰ) ৰ আগমন হৈছে আৰু ভৱিষ্যতলৈও হৈ থাকিব। নতুন নামকৰণেৰে ‘মহাবাহু’ আৰু ‘প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ’ শাখাৰ সম্প্রচারৰ দ্বাৰা এতিয়া গতিশীলতাৰে ধাবমান হৈছে আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰ। ক’ভিদ অতিমাৰীৰ সময়ৰ পৰা কেন্দ্ৰটোত বন্ধহৈ থকা ‘বিবিধ ভাৰতী’ সেৱা আজিৰ পৰা পুনৰ আৰম্ভ হোৱাৰ কথা। নব্বৈৰ দশকত ‘প্ৰচাৰ ভাৰতী ব্রডকাষ্টিং কৰ্পোৰেচন’ৰ অধীনলৈ অহা আকাশবাণীয়ে চৰকাৰৰ প্ৰত্যক্ষ বা গুপ্ত নিয়ন্ত্ৰণৰ পৰা মুক্ত হৈ শ্ৰোতাৰ বাবে উপকাৰত অহা অনুষ্ঠান প্ৰচাৰ কৰিবলৈ সমৰ্থবান হ’ব বুলি আশা কৰা হৈছে। শিক্ষা দান, তথ্য প্ৰদান আৰু মনোৰঞ্জনৰ কেউটা দিশ সামৰি আকাশবাণীয়ে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি যাব — আকাশবাণীৰ এগৰাকী প্ৰাক্তন বিষয়া হিচাপে আজি প্ৰতিষ্ঠা দিৱসত ইয়াকেই আশা কৰিলো। ‘বহু জন হিতায়, বহু জন সুখায়, বহু মন মিলনৰ মৰ্ম বাণী, মই আকাশবাণী’ — এই অমৰ গীতৰ কলিটিৰে আকাশবাণী গুৱাহাটী লৈ যাচিলো অশেষ শুভ কামনা।

* * *

(লিখক আকাশবাণীৰ প্ৰাক্তন অনুষ্ঠান কাৰ্যবাহী। ফোন নং - ৯৪৩৫১-২৪৭৮৪)

মাননীয় সম্পাদক,
নিয়মীয়া বাৰ্তা, নিউজ লাইভ বিল্ডিং
খ্ৰীষ্টানবস্তী, গুৱাহাটী - ৫
(প্ৰকাশৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰা হ’ল)

ড° কৰুণা মোহন শৰ্মা

(ড° কৰুণা মোহন শৰ্মা)
আকাশবাণীৰ প্ৰাক্তন অনুষ্ঠান কাৰ্যবাহী
(ফোন নং - ৯৪৩৫১-২৪৭৮৪)
দিনাংক : ২৩/০৬/২০২৫

ড° কৰুণা মোহন শৰ্মা